

Handläggare
Per Olgarsson
Antikvarie, Stadsmuseet
Kulturmiljö**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Blixtlåset 1, Hagsätra. Synpunkter på förslag till detaljplan, S-Dp 2026- 12412

Synpunkter i sammanfattning

Stadsmuseet har ingen erinran mot planförslaget grundidé, att riva befintlig bebyggelse och att därefter uppföra ett nytt bostadshus på platsen. Museet anser dock att föreslagen ny byggnad bör sänkas till sin höjd för att bättre anpassas till Hagdalsparken samt till det befintliga stadslandskapet med sina höjder från 1960-talet. För förtydligande, se nedan *Synpunkter på förslaget*.

Planförslaget

Detaljplanen syftar till att möjliggöra bostadsbebyggelse, med lokaler för centrumändamål i bottenvåning. Bostadshus avses inrymma ca 90 lägenheter, och uppföras i det som beskrivs som fem våningar samt inredd vind. Mot gård, dvs Hagdalens parkstråk, blir höjden sex våningar. Byggnaden vinklar sig och följer därmed Göksholmsbackens sträckning. Mot gatan finns viss förgårdsmark, med bland annat cykelparkering. På byggnadens östra sida anläggs grön gård, som ansluter till den intilliggande Hagdalsparken. Befintlig bebyggelse på platsen rivs i sin helhet.

Bakgrund

Stadsmuseets tidigare yttrande

Stadsmuseet avgav 2023-11-11 underlag för undersökning om betydande miljöpåverkan, och bedömde då att det påbörjade planarbetet inte kan antas innebära en så betydande miljöpåverkan att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) behöver tas fram ur kulturmiljösynpunkt. Museet bedömde vidare att planarbetet är möjligt att genomföra, men att områdets kulturhistoriska värden kräver en hög grad av hänsyn och anpassning; "...ny bostadsbyggnad måste ansluta till platsens bebyggelsestruktur och planmönster, det vill säga uppföras som lamellhus i tre-fyra våningar, med grön förgårdsmark mot gata".

Antikvariskt underlag

Till ärendet har fogats en fördjupad kulturmiljöutredning och antikvarisk konsekvensanalys, revideringsdatum 2026-05-06, utförd av Nyréns arkitektkontor. Sammanfattningsvis bedöms i underlaget

att planförslaget får begränsade kulturhistoriska konsekvenser vad gäller upplevelsen av topografin och vegetationen inom planområdet; områdets större rumsliga sammanhang och läsbarheten av områdets historiska struktur; intilliggande naturparti; samt den modernistiska planstrukturen. Att den nya byggnadsvolymen avviker från områdets befintliga bostadsbebyggelse i skala och typologi bedöms få marginella negativa konsekvenser. Stadsmuseet anser att kulturmiljöanalys och konsekvensanalys utgör fullgott underlag för att bedöma ärendet.

Historik och nuläge

Bebyggelsen i Hagsätra tillkom decenniet kring 1960, och stadsdelen utgör ett gott exempel på den tidens stadsbyggande. Bebyggelsen är utplacerad i enklaver i ett parklandskap där naturliga nivåskillnader och vegetation i hög grad är utspärade och förädlade enlighet med Stockholmsskolans ideal inom parkplaneringen, med medvetet gestaltade parkrum och rikt förgrenade gångstråk i grönska. Planstruktur och bebyggelse följer topografins förutsättningar, med högre bebyggelse i första hand på höjdryggar. Bebyggelsen domineras av lägre lamellhusbebyggelse i tre-fyra våningar, och högre skivhus och punkthus i åtta samt tio våningar.

Den idag befintliga byggnaden på Blixtlåset 1 uppfördes 1967 som bageri, och har byggts om- och till vid några tillfällen. Anläggningen har i senare tid fungerat som bilverkstad. Planområdet ligger i anslutning till Hagdalens dalstrådspark, och här finns även en bollplan och en lekplats. Högre upp längs Göksholmsbacken finns trevånings lamellhus från 1960-talet.

Kulturhistoriska värden

Bebyggelsen på Blixtlåset 1 är markerad med gult på Stadsmuseets kulturhistoriska klassificeringskarta. Det betyder att fastigheten med bebyggelse är av positiv betydelse för stadsbilden och/eller av visst kulturhistoriskt värde. Även andra intilliggande fastigheter är markerade med gult.

Stadsmuseet bedömer att befintlig bebyggelse på Blixtlåset 1 har begränsade kulturhistoriska värden, och att en rivning därmed är möjlig. Stadslandskapet i stort, inte minst Hagdalsparken, har däremot betydande kulturhistoriska värden, med god historisk avläsbarhet som pedagogiskt illustrerar efterkrigstidens stadsbyggande i Stockholm. Parkstråket och dess anslutande naturpartier bedöms i ovan nämnda kulturmiljöunderlag, delen Känslighets- och tålighetsanalys, ha hög känslighet för förändringar. Stadsmuseet instämmer i denna bedömning.

Synpunkter på förslaget

Stadsmuseet bedömer att det är möjligt ur kulturhistorisk synvinkel att riva befintlig bebyggelse och att därefter uppföra ett nytt bostadshus på platsen. Även om den föreslagna byggnaden vinklas utmed gatan, och därmed för in en delvis ny typologi i den homogena 1960-talsstrukturen, får detta i sig inte sådana konsekvenser att det påverkar platsens kulturhistoriska värden.

Ny bebyggelse blir väl synlig från Hagdalsparken, och kommer att dominera blickfånget mot väster från dalstråket. Dessutom introducerar förslaget en ny höjdskala i området – ett sexvåningshus med våningsantal mellan befintliga lamellhus och punkthus – som riskerar att negativt påverka den sammanhållna stadsbilden utmed Göksholmsbacken och i Hagsätra. Med hänvisning till detta bedömer museet att tillkommande bebyggelse bör sänkas till sin höjd, så att den uppförs som ett tre-fyravåningdshus.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Malin Myrin

Datum

2026-10-01